

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 31.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, štiri leta in na mesec razmierno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnice brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvc. večerne številke po 4 nvc.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvc. izven Trsta po 1 nvc. več.

EDINOST

Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvc.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati lično Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, odpravnništvo in sprejemanje inzeratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

odajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila

(Novejše vesti.)

Dunaj 22. Cesar je včeraj sprejel demisijo ministerstva Clary ter je z ročnim pismom imenoval dr. Henrika viteza Witteka železničnim ministrom ter mu poveril začasno predsedovanje v ministerskem svetu, nadalje je imenoval grofa Welsersheimba zopet ministrom za domobranstvo in Kazimira viteza Chledowskega ministrom za Galisko.

Začasno vodstvo poljedelskega ministerstva je poveril sekejskemu načelniku, Ferdinandu pl. Blumfeldu, ministerstva za notranje stvari sekejskemu načelniku, Josipu Stummerju, finančnega ministerstva seke. načelniku Adolfu pl. Jorkasch-Koehn, trgovinskega ministerstva zopet seke. načelniku dru. Franu Stibralu, pravosodnega ministerstva seke. načelniku Ferdinandu vit. Sehrottu in ministerstva za nauk in bogočastje seke. načelniku Alfredu vitezu Berndu.

Dunaj 22. Cesarski sklep z današnjega dne odlaga zasedanje državnega zbora.

Budimpešta 22. Zbornica poslancev je imela danes zadnjo sejo pred božičnimi prazniki. Kakor je predlagal minister predsednik pl. Szell, bodo počitnice do 18. januarja 1900. V prvi seji po praznikih pričnejo razpravo o dodatku vojnemu zakonu.

Finančni odsek se snide že 2. januarja 1900, da nadaljuje razpravljanje o proračunu. — Posl Ugron je interpeliral zavoljo nepoštenega tekmovalja inozemskih tvrdk, ki prodajajo svoje izdelke pod ogerskimi znaki. Trgovinski minister je izjavil, da hoče zbornici v tem pogledu predložiti zakon, kar je Ugron vzel na znanje.

Carigrad 22. Porta je zagotovila ruski vladi, da bo do 13. januarja 1900 plačalan ostanek vojne odškodnine v znesku 170.000 turških lir.

Božična razmišljanja.

Zemlja se je odela v praznično obleko, z biserji in dragim kamenjem se je posula, kakor nevesta, ki čaka svojega ženina: zemlja v zimskem ornatu. Kako lepo se ji podaja beli sneg, ki krije nje valovite oblike, in ledene kapljice, viseče pod kapom, ki se svetlikajo v hladnem solncu, in ledene cvetke — ivje na drevesih.

Prav je, da se je tako nakitila. Velikega gosta pričakuje zemlja: *človeštvo obhaja spomin rojstva Kristovega.*

Človeštvo ga obhaja. To veliko steblo, ukoreninjeno v materi zemlji, ki pa dviga svoj vršič proti nebu, drhti danes veselja o spominu na veliki dan, ki mu je prinesel oznanjevalca miru, glasnika sprave, učitelja ljubezni, prijatelja in pomočnika revežev in siromakov.

In majhna vejica na mogočnem steblo človeštva — slovenski rod tudi trepetu radosti o tem spominu. Saj je prav on majhen in slab, zaničevan in preganjan, kakor malokateri drugi narod na zemlji. Baš on išče in nahaja v vzvišenih naukih božjega učitelja tolažbe in moči.

»Pustite male k meni priti!« In mali naš rod je poslušal vabeče besede, poslušal rad, ko so ga vabila v domačih znanih glasih; in blagor mu, da jim je sledil!

ne nad tisočkrat je rod naš obhajal veliki božični praznik na tem dragem, ljubljem prostoru zemlje, katerega mu je Previdnost odločila v bivališča.

Neprijazni sosedje, močnejši bratje, ki pa se niso zavedali svojega sorodstva, so mu tekom vekov storili marsikaj zlega. Pregnati so ga hoteli z lastnega mu zemljišča, zbrisati njegove sledi s površine zemlje. Če se jim ni posrečilo popolnoma, priznajo, zahvaliti se imamo v veliki meri — *krščanstvu*, veliki ideji pravice, velikemu nauku, ki pravi, da smo vsi jednaki, da mora biti pravo vsem jednako, da smo torej bratje že po rojstvu Onega, ki se je imenoval Božji sin.

V cerkvah je naš narod erpil moči, ko se je junaško boril proti polumesecu; iz krščanstva so vsklile prve kalč domače umetnosti, domače književnosti; na propovednici je zaničevana slovenska beseda našla zavetišča, da so jo pradedje mogli ohraniti svojim unukom kakor najdražji amanet; v cerkvi nahaja še dandanes znaten del našega naroda edini — narodni zavod.

Priznajmo to hvaležnega srca in veselimo se tudi zaradi tega lepih božičnih praznikov!

Dandanašnji, res, je med nami ljudij, ki smatrajo krščanstvo nemodernim, antikviranim; ki vidijo v njem le zadržek, oviro vsestranskemu svobodnemu razvoju; ki vidijo v cerkvi le roko neprijazne nam politike, v cerkvenih dostojanstvenikih le pijavke, ki sezajo po narodovem blagostanju.

Ali nam se zdi, da nimajo prav ti ljudje. Krščanstvo je nekaj, kar nikdar ne zastari, če sar ne bomo nikoli smeli smatrati zdelim za staro šaro. Ni pa smeti zamenjati zunanjih oblik, ki so človeške ustanove, ni smeti početja in morebitnih pogrškov posamičnikov identifikovati z bistvom krščanstva, ki je božje in večno. Če so nam zunanosti morda nasprotni, če nam posamičniki, ki so vendar le *ljudje*, delajo krivice, bitstvo krščanstva nam je prijazno, je naša uteha, naša rešitev, in tega bitstva se slovenski narod ne bo smel emancipirati nikdar.

Skoraj bi zašel v polemiko z ljudmi, ki priznavajo tajno ali javno, da mora biti naloga njih delovanju v prvi vrsti ta, da v srcih slovenskega ljudstva zatré »nazadnjaštvo«, izvirajoče baje iz verskega čuta. Ne, danes nočem polemizirati.

Saj sem prepričan, da nebeske poezije spomini na zorno mladost vežejo tudi njih dušo slovenskega naroda; tudi njim sveti globoko v duši — božična zvezda. Rojenega materijalista in ateista se ni bilo mej Slovenci.

Bodi torej pozdravljen, veliki praznik! Zanesi nas, spomin, vseh, kar nas je slovenske govorice, v sladko, v blaženstveno tiho srečo božičnih praznikov, nebeske poezije krščanstva!

Kdor veruje, bo vzveličan! Ko bo torej te dni v mogočnih akordih donela velika pesem po božjih hramih v proslavo rojstva Božjega sina in v zahvalo Očetu nad oblaki, ker je poslal na svet svojo — luč, luč odrešenja duš, luč krščanske prosvete, luč prave civilizacije, združimo tudi mi s temi majestetičnimi akordi svoje vzdihljeje in svoje prošnje, ki naj se na krilih nebeske božične poezije dvigajo gori do oblakov: utrdi, o Bog, v nas vseh, ki se imenujemo

prave sinove in hčere svojega rodu, vero v bodočnost! Kajti naša trdna vera v bodočnost bo zanesljivo jamstvo, da tudi temu narodu-trpinu pride — osvobojenja dan.

Še o „koncesijah“ Slovanom.

(Dopis.)

Tudi jaz sem čital te dni v laških listih neslana kvasenja o koncesijah, s katerimi avstrijska vlada baje obsiplje nas Hrvate in Slovence v Primorju. Verjemite mi, da sem bil v zadregi in nisem vedel, ali naj bi se zgražal, ali naj bi se smejal, ali naj bi pomiloval?! Ali naj bi se zgražal nad nesramnostjo, ki ob belem dnevu hoče falzifikovati dejstva, ki so jasna kakor sam beli dan; ki hoče trditi, da je črno, kar vidi vsakdo, da je belo; ki se hoče kazati kakor žrtev vladine samovolje, kjer je notoričen ljubček vseh državnih organov — z malimi izjemami — od gospodov gori v blestečih uniformah prvega plačilnega razreda pa doli do zadnjega sluga?! — Ali pa naj bi se smejal komedijaštvu, ki se je že tako uživalo v svoji utopi, da se niti samo ne zaveda več, da igra komedijo, da laže in da je gola dejstva, vidna in dostopna vsakomur, tepejo po zobeh?! — Ali naj bi slednjič pomiloval tisto nesrečno občinstvo, ki vsled totalnega pomanjkanja političke vzgoje tava v temi in veruje vse, tudi največjo bedastočo, in dosledno tudi v — koncesije, s katerimi vlada baje obsiplje Hrvate in Slovence v Primorju?!

Ne prihaja mi na misel, da bi tu pobijal nedosežno drzno in hkratu bedasto kvasenje o koncesijah, niti da bi žigosal nedosežno laško hinnanščino, ki je izraženo v takem kvasenju; v prvo ste že to storili Vi, gospod urednik, v drugo pa vem, da itak nič ne pomaga. Nesramneži ostajajo nesramneži, ignoranti ostajajo ignoranti.

Ampak, na nekaj družega sem Vas hotel opozoriti. Vi ste zavračali tudi poresko »Istria« in ste ob tej priliki zabeležili priznanje tega lista, da Italijanom konečno nič ne bodo hasnili vsi protesti, kajti: »E questione ormai di forza e di numero, e poveri ai deboli ed ai pochi«. To so lastne besede poreske »Istrie« in pomenjajo nekako: siromaki so oni, ki so šibki in katerih je malo. To je torej priznanje, da je Italijanov malo, da so torej v manjšini!! A po takem priznanju hočejo še vzdrževati svoje nadvladje, hočejo, naj večina hlapčari njim, manjšini, in blebečejo o koncesijah, ker je vlada dovolila večini jedno srednjo šolo!! Torej tako: ako ima manjšina v Istri srednjo šolo že od davna, je to povsem naravno, je sveto pravo, in daje morda pravico do zahteve po še jedni taki šoli! Ako pa je večina — po dolgih borbah — slednjič tudi dobila tako šolo, je to — koncesija in hkratu atentat na pravico manjšine!! Taka je italijanska logika in italijanska morala! No, glavno je, da je slednjič priznala tudi »Istria«, da njih je malo, da so v manjšini. To si treba zapomniti, ker je dragocen argument proti laškim pretenzijam in poželjenjem po gospodstvu.

Ali še nekaj je pripoznala »Istria«, kar ste menda Vi prezrli. A baš na to sem Vas hotel opozoriti. Pripoveduje, kako tolerantni in zaupni so bili italijanski poslanci nasproti vladi in kako da so žugali Slovani, da ne bodo plačevali več davkov, niti dajali vojakov, piše namreč: »Logica-

mente, dunque, per ottenere qualche cosa in Austria, bisogna gridare, strepitare, fare le voci grosse, insomma, e minacciare. To je: kdor hoče v Avstriji kaj dobiti, mora kričati, razgrajati in groziti!!

Jako interesantno, kaj ne, gospod urednik?! Ali ne menite tudi Vi, da je tu poreški list povedal kos zgodovine svoje lastne stranke in razkril tajnost uspehov te stranke, sicer neumljivih in dejamentralno nasprotnih vsem odnošajem in vitalnim koristim države!! O da, Italijani vedo, kako treba kričati, saj se vse delovanje njih stranke omejuje: na Dunaju na beračenje in tartiferijo, doma v Primorju pa na kričanje, razgrajanje in groznje. O da, oni vedo, kako treba: o tem priča revolta radi dvojezičnih tabel in porotniških listin, o tem priča divja agitacija radi gimnazija v Pazinu! Kaj je bil n. pr. shod županov drugega nego krik, razgrajanje in groznja na debelo! O da, v Avstriji se dá mnogo doseči s krikom in groznjami; za to so uprav klasična priča naši — Italijani!! Ali priča za to smo tudi mi Slovani. Naše prekérno položnje, neznatnost našega upliva na notranje in vnanjo politiko, potreba, da se moramo boriti še le za najprimitivnejša prava, kar vse je v zasmeh dejstvu, da smo številno in kvantitativno najzanesljivejša opora državi, vse to si je možno tolmačiti baš po dejstvu: da dosedaj nismo znali ni kričati ni groziti!! Da smo ob svojem številu in svoji pomembnosti znali tudi primerno kričati, pa bi bili mi danes tako zasuti v »koncesije«, da bi kar sapo jemalo »Piccolo« »Istria« in lepi, vedno in vsikdar — kričeči in grozeči družbi!!

Morda bomo odslej znali erpiti primerno moralo iz te historije in izvajati krepke in izdatne posledice!

Ljudje, učite se streljati!

Pod tem naslovom piše »Agramer Tagblatt«:

S strmenjem in občudovanjem slušamo vesti z bojišča v južni Afriki. Kar se dogaja tam, temu v zgodovini ni najti primerne prispodobne. Na listih zgodovine sicer ne primanjkuje beležk o junaških činih na bojišču, ki nam kažejo, kaj premore narod, ako je bil izzvan, da mora braniti svojo last in premoženje, da mora odbiti napad tistih, ki mu hočejo udniti svobodo in neodvisnost. A dosedanjih podobnih zgodovinskih dejstev ne moremo primerjati z bojem, ki ga bide sedaj mali narod Bureev republik v južni Afriki z najmočnejšo državo naše dobe. Na šolskih klopih smo se navduševali o razlaganju neustrašnega smrtnega boja, ki ga je bil kralj Spartancev z svojo pičlo četo proti premoči perzijski, in hrvaški narod sam se sme ponašati s tem, da je tudi dal vojni zgodovini takega Leonida, čegar slava bo svetila vekov veke. A tisti kralj špartanski in Hrvat Zrinjski se svojimi tovariši-junaki nam kažeta vendar-le bolj požrtvovalnost in izpolnjevanje dolžnosti od strani mož, katerim je bila vojna poklic. Pa če tudi poiščemo v minulosti tiste pogoste slične slučaje,

v katerih so narodi ustajali z orožjem v roki proti osvojevalcem, vendar ne nahajamo dogodkov, ki bi jih glede razmerja mej močmi in uspehi mogli primerjati z bojem, katerega so se lotili zemljaki Krügerjevi in Stejnovi proti armadi njenega veličanstva kraljice angleške in cesarice indijske. Pomislimo vendar, da obe južnonfriški republiki štejeta skupaj le 1.300.000 prebivalcev, med katerimi je le 400.000 belokožcev. In ta — peščica ljudi se je drznila spustiti se v boj z svetovno državo, ki šteje skoro toliko ljudi, kakor vsa Evropa; in ta kopica bojevnikov, vzeti od pljugov in čred, provzročila oni svetovni velevalsti poraz za porazom.

Ne, človeštvo še ni doživelo nikdar ničesa, kar bi bilo le oddaljeno podobno tem dogodkom, in ta prikazen nas premaguje v svoji veličini, da se ji smemo klanjati v občudovanju, da si smo se še nedavno ogrevali o veledušni inicijativi carja ruskega, ki nam je hotel dati večni mir. Ako že morajo biti vojne in dokler smo prisiljeni gledati strašni prizor, da napada človek človeka, narod narode s smrtonosnim orožjem, tedaj naj se vsaj semtertje zgodi, kakor to vidimo sedaj v južni Afriki, da je to res vojna za pravico in svobodo, v kateri doleti drznega in ošabnega napadaleca zaslužena kazen. Pod takimi pogoji se lahko tudi najodločnejši filantrop in prijatelj miru sprijazni z vojno, kajti priznati si mora, da je vsak tak dogodek nova etapa v doseganju cilja, ki mu je pred očmi. In če nas ne varajo znamenja, bo pomenjala ta vojna odločnega in neustrašnega naroda Bureev v daljni Afriki še celo veliko etapo na poti, po kateri naj zginejo podobni mejnarodni ropi in po kateri naj se utrdi spoštovanje mednarodnega prava, kakor bi to odgovarjalo zahtevam etike. Ako nas ne varajo znamenja, bo pri Colensu, Lady-smithu, Kimberleyu itd, pokopano še nekaj drugega, nego samo slava angleškega orožja in neizpodbitna svetovna veljava angleške države.

Previdnost hodi čisto kaj čudna pota v izvrševanju svojih načrtov gledé razvoja v uredbi sveta in morda ni opravičena slutnja patrijarha, ki stoji na čelu Transvaalske republike pripravljen, da vidi v svojem rodu naslednike izvoljenega ljudstva. Človeka zares mika, da bi verjel v čudeže in in smatral priprave kmetovalce Bureev orodjem, katero si je viša volja izvolila v sredstvo, da pokori in izganja ošabnost, ki se je ugnezdila v naš vek pod brutalnim geslom: Moč nad pravico! Nehoté se nas polastuje misel, da se je tukaj majhen in neznaten narod desetletja vedlo na potovanje v puščavo, da bi se pripravil za sprejetje trdne vere v jedinega Boga in v njega večno pravičnost, da bi se očistil duh narodov in ucvrstila njegova roka, ter da bi nas vrnil kesu in spoznanju, da človeštvo nima pričakovati svojega blaženstva od greba, od oboževanja surove moči, od zatiranja bližnikov.

Gotovo provzročuje baš ta čut, da pred vsem šibki in zatirani narodi s tako živim zanimanjem sledijo vojni v Afriki ter da pozdravljajo vsako zmago Bureev z veseljem in zadoščenjem, kakor da bi bile njih lastne zmage. In čudno dovolj, tudi prijatelji Madjari niso v tem oziru izjema, vsaj kar se tiče večine njihovih novin. Tudi v madjarskih listih

čitamo prave izbrube radosti, kadar je dospela vest o novem uspehu Bureev. Tudi oni se radujejo, da se nasilnik in zatiratelj vrača s krvavimi glavami, od koder je prišel, in baš najbolj šovinistični in najbolj nestrpni listi kažejo o takih prilikah največje zadovoljstvo. Nočemo dalje preiskovati, je-li to zadovoljstvo odkritosrečno in ne govori-li morda zraven svoje besede tudi slaba vest. Vendar lahko konstatiramo dejstvo, da je mnogo, in to baš največjavnost madjarskih politikov drugega menenja nego navedeni madjarski listi. Tako so n. pr. gospoda Desider Szilagyi in Avgust Pulszky na strani Velike Britanije, češ, ker so Angleži l. 1848. kazali toliko simpatij do Madjarov. To bi bil vsekakor lep znak hvalečnosti. Sicer pa se medna ne bomo motili, ako vidimo za temi pojavi še druge vzroke. Saj nam je znan pregovor, ki pravi, kako se tresejo jagnjeta, kadar vidijo ovčam striči volno, in tudi hegemonija ima vzroka dovolj, da trepeti, če vidi, kako neusmiljeno lasajo drugo. To je pač jasno kakor na dlani ter bi bilo odveč vsako daljše razkladanje. — A zakaj smo prav zaprav temu članku v naslov dali poziv, naj bi se ljudje učili streljati?! To je pa vendar čudno! Ko smo se tako zagrizli v pisanje, smo popolnoma pozabili, kako nam je prišla ta misel. No, morda se spomnimo pozneje.

Politični pregled.

TRST, 22. decembra 1899.

Dopolnilna volitev za deželni zbor goriški. Vsled odstopa deželnega poslanca dra. Alfreda Coroninija bo dne 3. prih. meseca dopolnilna volitev in veleposestniki slovenskega dela dežele goriške bodo poklicani, da si izvolé naslednika grofu Coroniniju. V četrtek je bil v Gorici shod veleposestnikov pod predsedstvom gospoda dra. Antona Gregorčiča, da se dogovoré o kandidatu. Po mirnem posvetovanju so se veleposestniki soglasno izrekli za gospoda Oskarja Garščeka, župana v Tolminu. Gospod kandidat je že po svojem dosedanjem javnem delovanju na dobrem glasu v življenju dežele Goriške, a tudi kolikor ga poznamo mi osebno, sodimo, da so veleposestniki dobro izbrali. Posebno pa nas veseli, da so v takih časih, kakoršnji so sedaj na Goriškem, izbrali soglasno. To je dober omen: gg. veleposestniki so se predstavili rojakom na Goriškem z dobrim izgledom. Kdor v viharjih strasti prihaja z lepimi izgledi, ta je zdel. Hvala jim! Sedaj ne treba drugega, nego da se istotako soglasje pokaže tudi na volitvi.

Nam ne zadošča namreč le to, da bo izvoljen slovenski kandidat, ampak nasproti takemu sovražniku in takemu zistemu, kakoršnja imamo mi proti sebi, treba da je način izvolitve izraz soglasne odločne volje za neizprosno obrambo našega prava vsikdar in proti vsakomur. Do veleposestnikov na Goriškem se obračamo torej s pozivom, naj vsaj oni pokažejo, kako so tudi v dnevih vihrin zmot ohranili jasen vid za potrebe našega naroda v takem položnju, v kakoršnjem se nahaja naš rod v Pri-

P O D L I S T E K.

12

Zajčki samostan.

Potopisna novela.

Spisal: Ivan Gromozenski.

«Da! vedno je vesela, nikdar je še nisem videla žalostne, redkokedaj resno — a vendar jo ljubim tako pristréno, tako iskreno, kakor bi mogla ljubiti...»

Sama se je ustrašila svojih besed. Videl sem, da njena rudečica postaja živahnejša. Že me je žgečkala hudomušnost, da bi s kako besedo povečal njeno zadrego, ali da bi jo vsaj pustil v tej zadregi.

Pogled v njen obrazek pa ni pripustil niti prvega, niti drugega.

»Gospica Roza mi je pripovedovala ravno, da se zanimate za naravo.«

»Koga pa naj bi ne veselila narava, ki je povsod in vsikdar tako lepa. Ona edina nam ponuja čiste in plemenite zabave; a ne zabava nas samo, ona nas tudi uči...!«

»Gospod Gromozenski! Gospod Gromozenski!« je klicala Roza dateč spredej...

»Pojdite hitro, tukaj je velik keber, čudne oblike, še nikdar nisem videla takega.«

Slutil sem kako porednost, zato se nisem podvizal, temveč sem začel pritrdjevati Slavi, da so njeni nazori o naravi tudi moji.

»Za Boga, pojdite hitro, drugače odide; že se spravlja na pot v travo. Jaz ga ne morem spoznati, tudi gospod nadučitelj ne. Na rudeče-svetlem hrbtu ima sive pike, nog pa toliko, da hodi mnogo hitreje, nego konjiška železnica.«

Takega kebra jaz nisem poznal; blamirati pa se tudi nitem hotel z svojim neznanjem; radi tega sva z Slavo hodila še počasneje. Upal sem, da se keber prav hitro zgubi.

Res je uvaževal mojo željo, ker ni ga bilo več, ko sem došel tja. Pač pa se je delala Roza hudo, tako hudo, da sem rekel.

»Oprostite gospica; baš sva z gospico Slavo obdelavala vso naravo, kar je vendar večje važnosti, nego samo jeden keber.«

Še je bila huda, vsaj navidezno, zato sem pristavil:

»Obetam pa Vam, da, če še zopet najdete

kakega kebra ali kaj takega, ter me pokličete, takoj pridem in bom občudoval oba, kebra in — Vas.«

»Jaz vam pa obetam, z častno besedo, da vas ne opozorim več, tudi če bi našla cel regiment samih zlatih kebrov.«

Stopila je tik mene, se postavila na prste in mi šepetala na uho:

»Mene občudovati pa tudi ne smete, ker bi to ne ugajalo Slavi; le pogledjte, kako neprijetno so jo zadele vaše besede...«

Slava je zrla v stran; oila je videti nekamo žalostna.

Gospod nadučitelj je menda opazil, da nisem našel primernih besed za to situvacijo, priskočil mi je torej na pomoč, pa samo z glasom, ker kar je govoril, ni bilo prelaskavo, da-si šaljivo — no, pa sem smel vsaj molčati.

Rekel je:

»V družbi dam vendar ni smeti gledati samo na kebre in druge take zverine in govoriti o njih. Glejte mene, gospod Gromozenski! Oženjen sem; ves čas sem šel z svojo ženko. Vprašajte jo, da-li sem samo jedao besedico zinil o kebrih.«

morju. Sijajna, častna volitev dne 3. januarja bo najlepše novoletno darilo Slovincem na Goriškem.

K polojaju. Cvet za cvetjem pada z drevesa nemškoliberalnih nad. Glavna naloga, ki so jo levičarji naprtili božanstveno najjavnemu grofu Claryju, je bila prav ta, da stre dosedanje večino in da ustvari novo, če tudi ne nemško, pač vsaj tako, v kateri bi Nemci igrali prvo violino. Kako vse drugače je prišlo! Grof Clary odhaja in večina se je začela konsolidirati. Čim je bilo gotovo, da je ministerstvo Claryjevo izdihnilo, v sredo že mej sejo, se je zbral eksekutivni odbor desnice v dokaz, da so se vsi poskusi za razbitje večine razbili ob trdnosti večine. Vsi zborovalci so se razšli z zagotovilom, da hočejo ostati zavezniki.

Kako zvijačno so hoteli levičarji ujeti desnico, da bi se oni solnčili na žarkih milosti, ne da bi jim trebalo glasovati za državne potrebe in jemati na-se odij, so pokazali hitro po padu Claryja. Eksekutivni odbor desnice je vprašal Čehe, da-li bi sedaj, ko je ministerstvo odstopilo, privolili v to, da se »državne potrebe« rešijo do 31. decembra?! Čehi so pritrdili, ali s pogojem, da se tudi levica obveže glasovati za te predloge in prevzeti odgovornost pred volilei!! Ta zahteva je bila menda najnaravnejša na svetu! A kaj mislite, da so Nemci privolili? Isti Nemci, ki so kar goreli za državne potrebe, dokler je bil Clary, to je, dokler so se čutili gospodarje, so sedaj hitro rekli, da ne vsprejmejo te obveznosti.

A da, tako bi hotel vsakdo: uživati dobroto zaščitnikov države, žrtve za varstvo države pa prepuščati drugim. Gorje državi, ako bi bila država odvisna od — take državne stranke

Dr. Krek o slovenskih zahtevah in o našem avstrijstvu. Da izpolnimo dano obljubo, podajemo tu odstavek iz govora državnega poslanca dra. Kreka, ki govori o skromnih zahtevah Slovanov v našem Primorju. Dr. Krek je izvajal:

»V ospredju naših zahtev ne stoji kaka, Bog ve, kako velika stvar, marveč najpriprostejši zahteva slovenskih ljudskih šol za slovensko ljudstvo na jugu. In v tem oziru nam dokazuje Istra, kjer 17.000 slovenskih otrok nima nobene ljudske šole, kako se nam godi. Tržaško ljudsko šolsko vprašanje se je že velikokrat omenjalo v ti zbornici — brez uspeha. Z velikimi žrtvami se vzdržuje jedna zasebna ljudska šola v mestu. V Gorici vzdržuje slovenska požrtvovalnost jedino zasebno ljudsko šolo, katero obiskuje 580 otrok. 7000 do 8000 gl. stane na leto vzdrževanje te 11 razredne šole. Slovenci plačujejo dvojni šolski prispevek: mestu in zasebni šoli. Upravno sodišče je l. 1895. razsodilo, da je mesto dolžno ustanoviti slovensko ljudsko šolo. In noben drugi nego vlada ni kriv, da se to ni izvršilo. Mesto je določilo za šolo poslopje na periferiji mesta, o čegar prostorih je po gospodski dokazano, da niso za pouk pripravljeni. Manjka jim svetlobe in zraka, dohod, stopnice, vzlasti pa stranišča so popolnoma neprimerna. Lega in okolica sta kvarni za mladino, a vendar je vlada potrdila sposobnost tega poslopja. V nobeni

Gledal me je in se prijazno smejal, jaz pa sem gledal Slavo; še vedno je bila videti žalostna.

Rekel nisem nič na nadučiteljevo filipiko, molčal sem, a v meni se je bil ljuti boj med potopisom in damami.

Namen mojemu potu je bil potopis, moral bi torej le-ta slavno zmagati, a zopet sem za trenotek običal z očmi na Slavi — in zmaga se je nagnila popolnoma k damam.

»Ad acta potopis, dokler ne bom zopet sam potoval, posebno pa brez dam«, sem si rekel ter se posvetil živahni konverzaciji o vsem drugem, kar pa ne spada v pošten potopis.

Mučil sem svoj jezik — vedno se je moral gibati siromak, da so dame kar kihale. Tudi zvonki nasmeji je zdrknili kateri iz ust ter se zaletaval po ozki dolini ob hribe.

Čas nam je mineval brzo. Skoraj zapazili nismo, da se je dolinica malo razširila ter dala prostora za faro cerkev Špitalič.

Poleg cerkvice župnišče, poleg župnišča jednorazredna ljudska šola — vsa ta poslopja osi-vele barve. Okoli poslopij par ponižno košatih jablan, par kur, piščet, za več ni prostora, ker dolinica se takoj zopet zožuje. (Pride še.)

komisiji se ni smelo omenjati, naj se šola premesti. Od l. 1892. traja boj za ljudsko šolo v Gorici, a do danes ni rešen drugače nego s požrtvovalnostjo Slovincem samih. Ta se ne bo mogla stalno vzdržati. In vlada noče umevati svoje dolžnosti.

No, resnici na ljubo treba poudariti, da se zdi, da je vlada slednjič vendar uvidela krivico, ki se godi goriškim Slovincem v šolskem vprašanju, kajti izdala je odlok v katerem je izrečeno, da je Catinellijeva vojašnica nesposobna za šolo in nalaga mestnemu zastopu, naj poskrbi druge prostore. Seveda, Italijani ne bi bili Italijani, ako bi ne bili tudi proti temu odloku rekurirali na upravno sodišče. To je tista satra igra, katero je že posl. Spinčić označil v svojem govoru na občnem zboru pol. društva »Edinost«. Slovenci se morajo boriti za žive in mrtve, ako si hočejo izvojevati kako pravico; za tem nastopa sicer vrlo redki slučaj, da je vlada vsaj z mazinecem mignila našemu pravu v prilog... in potem slede laški rekurzi. Tako se mrevarijo in vlačijo sem ter tja naša narodna, politiška in ustavna prava: z gracijsko ad infinitum. Ojomba ured.

Potem pa je dr. Krek dobro povedal, kako more in mora biti naše avstrijstvo v soglasju z narodnim čutom. Rekel je:

»Avstrijeec iščejo v državnem zboru. Pozablja se o tem, da tu sem ne dohajamo kakor posamezniki, marveč kakor zastopniki določenih organizmov — narodov, stanov, cerkve. Kakor nobeden ni zvezan z državo, razven po rodbini, narodu, stanu, skratka po organizmu, kateremu pripada, tako tudi nobeden ljudski zastopnik ni drugače Avstrijeec, nego kakor zastopnik nekega gotovega družabnega organizma. Zato pa ne more nobeden izmed njih abstrahirati od svojega prvotnejšega značaja in le kakor tak more razmotrivati državne koristi in potrebe. Da se pa te koristi in potrebe bodo res vpešno uvaževale, je vsled tega najprej treba rešitve narodnega vprašanja po načelu ravnopravnosti. Preveč se povdarja narodno vprašanje, ki vendar ni jedino v javnem življenju. Tako prigovarjajo. A to povdarjanje se ne da pomiriti prej in se družba ne da prej — diferencirati na temelju drugih idej-nazorov o svetu in življenju in iz njih izvirajočih socialnih in politiških načel, nego da se prej reši narodno vprašanje.

To je tisto, kar povdarjamo mi vedno in na vse strani: proti onim, ki vedno jadikujejo, ker v nas načelo parlamentarizma ne more priti do veljave, ker se stranke razvrščajo po narodnosti in ne po politiških načelih; proti socialnim demokratom, ki vidijo v narodnih borbah le pojave brutalnega šovinizma, živinske strasti ter sredstvo meščanskega njih »tiranstva nad ljudstvom«; in slednjič tudi proti onim konservativcem našim, ki sanjajo o nekakem katoliškem centru v zbornici na Dunaju! Vsem tem malkontentom je dr. Krek pokazal na pravo pot: pomagajte, da se narodno vprašanje reši čim prej v zmislu, da bo jednaka pravica vsem in potem še le bo odprta pot tudi vašim aspiracijam!

Novo ministerstvo. Znak začasnosti ministerstva Wittekovega je izražen posebnost v dejstvu, da bodo samo trije ministri, ki so prešli iz poprejšnjega ministerstva: Wittek, Welsersheimb in Chledovski, resnični ministri, vsi drugi pa bodo voditelji dotičnih ministerstev. O novem voditelju ministerstva za pravosodje smo bili že povedali, da je Tržačanom star znanec, kajti služil je tu na deželnem sodišču in je bil potem viši državni pravnik. Na to pa je bil poklican na Dunaj kakor generalni prokurator na najvišem sodišču.

Odprava časniškega kolka v Avstriji. Ker nemško-liberalno novinstvo izrablja tudi to vprašanje in na najbolj drzen in premeten način kuje iz njega kapital v svoje strankarske svrhe, zasukovaje dejstva in fabrikuje notorične stvari, treba se temu početju postaviti po robu.

Pred vsem drzen je poskus, da bi se ta popularni in toliko zaželeni ukrep zapisal na dobro izključno le na račun grofa Claryja, oziroma njegovih prijateljev. S tem, da se je baš za grofa Claryja pod silnim pritiskom javnega menenja dovršila odprava spona, ki je tiščala novinstvo in je ovirala v razvoju, ni še nikakor rečeno, da je nje-

gova zasluga, da se je stvar enkrat vendar rešila v zmislu svobode in se je tako Avstrija vsaj v tem pogledu postavila na stran drugih modernih držav. Ne, to ni zasluga grofa Claryja, ampak v prvi vrsti velikega moralnega pritiska javnega menenja, v drugi vrsti — horribile dictu — grofa Thuna in dra. Kaizla. Prosimo, to imamo črno na belem, to so besede poročevalca Beerana razpravi v gospodski zbornici! Mož je levičar, nemški liberal, je eden onih, ki imajo vse vzroke, da proslavljajo grofa Claryja, a ta mož je rekel v gospodski zbornici doslovno: »Proračunski odsek se je večeraj v dveh sejah bavil s predloženim načrtom zakona za odpravo časniškega in koledarskega kolka, zakona, ki ni izšel iz inicijativese-danje vlade, za katerega je marveč prejšnja vlada pod predsedstvom grofa Thuna poprijela inicijativo. Tedanji minister dr. Kaizl je v svojem proračunskem govoru dokazoval potrebo odprave časniškega kolka in ministerstvu Thunovemu gre zasluga, da je prišla zopet v gibanje stvar, ki je v Avstriji že 25 let na dnevnem redu».

To so lastne besede dra. Beera, liberalnega Nemca in jednega politiških nasprotnikov grofa Thuna in dra. Kaizla. Mož je bil toliko pravičen, da je konstatiral, da je grof Clary odpravo časniškega kolka jednostavno le prevzel kakor del inventarja vlade Thunove. S tem pa so dovolj označeni oni, ki bi v svojo korist hoteli grofa Claryja dičiti s ptujim perjem. No, da, saj to nam govori cele knjige, notorično dejstvo namreč, da je vsaka odredba, ki je značila korak v zmislu svobodnega razvoja, v zmislu razširjenja politiških in ustavnih pravic, došla od neliberalnih vlad.

Tako in ob strastnem nasprotstvu liberalcem je bilo, ko so takomenovani petakarji dobili volilno pravico, tako je bilo, ko se je uvela V. kurija in tako je prišlo tudi do odprave časniškega kolka. In da niso slavni liberalci — preslepivši v ta namen tudi pokojnega grofa Hohenzwartha — strmo-glavili Taaffeja, baš ko je prišel, ali bolje rečeno: ker je prišel se svojo volilno reformo, danes bi imeli morda v Avstriji tudi splošno volilno pravico. To so notorične stvari in treba jih držati vedno v evidenci proti onim, ki slepe in ki bi hoteli paradiirati z liberalnim mišljenjem, dočim so bili vedno najhujši sovražniki ljudske svobode.

Vojna v južni Afriki. V današnjih brzojavkah čitamo same neznatne vesti: da so Angleži pri Colensu zgubili vsega 1110 mož, da je bila dne 18. t. m. v bližini Ladysmitha majhna praska, v kateri so Angleži imeli — baje — samo 7 mrtvecev, dočim je 14 vojakov ranjenih, da vojaki umirajo tudi za tifom ali legarjem, da angleški vojaški krogi sami niso posebno prepričani o vrlini angleških čet, v katerih pojema disciplina, in da je vest o bližnjem pogajanju zaradi miru le pravljica itd. Ne, vendar smo našli tudi eno važnejšo vest, to namreč, da se je mesto Ladysmith že davno podvrglo Bureem, vsaj tako zatrjujejo diplomatični krogi v Parizu. Po porazu generala Bullerja da se je obleganec godilo hudo. Primanjkalvalo jim je tudi živeža in legar je začel razsajati v njih vrstah.

Konečno naj omenimo, kako sodijo o vojni in njenih posledicah na Ruskem. »Novosti« pišejo: Bi-li človeštvo pridobilo kaj s tem, če bi se angleška oblast razširila nad ruševinami dveh, nekdanjih evetočih republik? Bi-li pridobili stem kaj Angleži sami? Mi dvomimo. Za Angleže bi bilo to le zadoščenje njih samoljubavi, plačano dragoceno. Za človeštvo bi zmaga Angležev le odmaknila rešitev cele vrste politiških problemov, ki mu danes težijo prsi, ki ovirajo uvedenje trajnega miru. Mi smo že opozorili na podobnost angleško burske vojne s kitajsko-japonsko. Mali Japan je za vselej razdril pravljico o nepremagljivosti cesarstva kitajskega. Buri so uničili legendo o moči Anglije. Kakoršenkoli bodi izid vojne, naj bo tudi pomenjal zmago Anglije, vendar ne bodo mogli tako kmalu ustati izpod batin, ki so jih dobili; svojega ugleda ne bodo mogli tako hitro vzpostaviti in doba, v kateri so Angleži vsakemu koraku katere si bodi evropske moči stavili nasproti svoj »veto« in svoje grožnje, — ta doba je minila za vselej.

Domače vesti.

Časten dar dru. Simonu Pertotu. Ko je slovenski rodoljub, prosekter dr. Simon Pertot, pred nekoliko mesecev zaprosil za umirovljenje, so sklenili tukajšnji njegovi tovariši-zdravniki, da mu v znak svojega prijateljstva izročijo mikroskop (drobnogled) in pismo, v katerem mu izrazijo svoje občudovanje. Dne 21. t. m. je dr. Pertot obiskalo odposlanstvo tuk. zdravnikov, sestavljeno iz doktorjev: pl. Porente, Welpnerja, pl. Manussija, Lorenzuttija, Germoniga in Canestrinija, ki so mu po slovesnem nagovoru izročili ta spominek in dotično addresso. Dr. Pertot se je vidno ginjen zahvalil tovarišem na tolikem prijateljstvu, ter izrazil svojo občudovanje, da ne more več skupno delovati s tako poštovanimi tovariši.

Mi pa prav od sreče čestitamo slovenskemu rodoljubi, čegar zasluge za znanost in človeštvo so tolike, da tudi politični nasprotniki ne morejo drugače, nego da mu jih slovesno priznavajo. To je pravo rodoljubje, ki z delom in znanjem širi čast imena slovenskega!

Imenovanja. Poštnimi oficijali so imenovani asistenti: Edvard Polst, Josip Polan, Dominik Lepušček, Fran Galant, Karol Jaekl, Hipolit Balliseh, Gabrijel Lindtner, Fran Kalister, Alojzij pl. Furlani, Karol Zottich, vsi v Trstu; Benedikt Sauli, Ahil Pelican, Ludvik Schwarz v Gorici; Fran Favretto v Pulju; Josip Gruden, Alojzij Gregorič in Alojzij Czernich v Ljubljani.

Imenovanja. Poštna oficijala Edvard Niederkorn v Trstu in Fran Leeb v Ljubljani sta imenovana poštoma kontrolorjema v Pulju.

— C. kr. trgovinsko ministerstvo je imenovalo doučenega pravnika Leopolda Moosbruggerja v Inomestu poštним [konceptnim] vežbenikom v Trstu.

Osebnost. Sodni tajnik gosp. dr. Janko Babnik je imenovan ministerjalnim tajnikom v pravosodnem ministerstvu.

Tržaški mestni svet sinoči ni imel seje, ker ni prišlo dovolj svetovalcev.

Še enkrat pro domo. Zadnjič smo govorili oim širšim slojem tržaškega Slovenstva, ki tožijo in rekrimintujejo, ker se naš list noče in noče spustiti doli v nižave »Piccolove« morile! Danes pa nam je govoriti odkrito besedo, čisto, kakor nam teče jezik, oim, ki sestavljajo one slavne areopage, ki po kavarnah in gostilnah izrekajo svoje sodbe, glede katerih so tudi uverjeni, da so absolutno veljavne in da ne dopuščajo oporekanja.

No, mi hočemo oporekati vendar.

Oim, prvo omenjenim širšim slojem smo govorili sicer naravnost odkrito, kakor je potrebno, da bo jasno tudi njim, kako sodimo mi o dolžnosti in nalogi slovenskega glasila v Trstu, ali govorili smo, ne da bi jim zamerili. Drugim pa, ki radi bijejo ob žep svoje modrosti in inteligence, pa zamerimo in trpke besede nam silijo v pero.

Ko si čul modro sodbo vseh, ko je ta to polil s polivko svojega sarkazma in hipci-modrosti svoje in oni zopet ono, pa vidiš revež, slovenski novinar — potem, ko si tlačen od jutra, ko se še niti svitati ni začelo, pa do večera, ko je črna noč že davno legla na zemljo, ko si v vršenju razburiljivega poklica svojega uničeval svoje živčevje, v okuženi atmosferi tiskarne rušil svoje zdravje, zlasti prsa in oči — pa moraš čuti, kako da prav za prav nisi napisal ni jedne dobre besede, kako si prav za prav novinarski šušmar.

Tak je ta izvestni del slovenske inteligence, zgolj negacija ga je, a nikjer ne vidiš od njih dela; polni modrih nasvetov, kako bi morali delati — drugi; vse ti vedo ta gospoda, a njih sodelovanje sestoji v tem, da **kupujejo »Piccolo«**, »Edinost« pa hodijo čitat v kavarno in je ne kupujejo in se ne naročajo na njo! Stezaje se po blazinah in zevaje od dolgega časa, so prečitali ne vemo koliko časnikov; in ko so, saturirani in nasičeni vsega in — blazirani, pa jemljejo »Edinost« v roke, pa primerjajo in štejejo pike, in čim so zasledili, da kje manjka kakov akcent, gorje uredništvu! Vse vidijo in opazijo, kar je v »Piccolu« in drugod, in česar ni v »Edinosti« in potem sodijo v suverenni hiper-modrosti svoji. Seveda je tudi v »Edinosti« marsikaj — in morda prav to ni baš najslabše — česar v »Piccolu« ni, ali to je kaj drugega, to ne šteje pred sodnim

stolom izvestnih omizij po kavarnah!! V »Piccolu« je vse dobro; tam požirajo le vsebino, tako ali tako, in za obliko se niti ne menijo; na »Edinosti« pa bi hoteli tirati jezikoslovne studije.

Da, taki so! V kritikovanju so neizprosni, nobena stvar, ako je domača, jim ni prav, jim ni dovolj dovršena, a da bi sami pomagali, ali tako ali tako, da bi to, kar se jim ne zdi dovolj dobro, postalo bolje, — a kaj še, to bi bilo preveč zahtevano od takih slovenskih nihilistov. Pa ne le, da sami nič ne store, ampak se svojim večnim in glasnim zabavljanjem jemljejo tudi drugim veselje in ljubezen. Pa ne le oim, ki bi morda delali, ako bi imeli vspodbude, ampak tudi oim, ki delajo in se ubijajo in katere vzdržuje le neporušna ljubezen do stvari, da niso že davno vsega skupaj zalučali — nihilistom v obraz.

Zima. — Nekaj na addresso južne železnice. Iz Št. Petra na Krasu nam pišejo dne 22. decembra: Takega pa še nismo imeli kmalo! Že pol meseca smo zameteni, burja piha, da je joj. Poleg tega je po vrhu snega debela ledena skorja, drevje poka pod pezo ledu, da je grozno že gledati, a kako je še le onemu, ki bo moral škodo — občutiti?! Škode je na sadnem in drugem drevju v naši okolici na tisoče. Poleg tega je tu še druga nadloga: Železnica ima mnogo nerazloženega, zastanega blaga. Ljudem primanjkuje mnogo potrebnega, ker trgovcem, da-si so ceste odprte, ni mogoče blaga dobiti. Kako tudi?! Mesto da bi naša postaja imela skladišče, primerno kraju in prometu, ima prostora, v katerega je možno stlačiti le par vagonov, ostalo pa ostaja, včasih noč in dan in pripuščeno vsakemu vremenu, razmetano sem in tje po postaji. Neodpustno je, da v Št. Petru ne napravijo skladišča vsaj toliko obširnega, kakor je na Rakeku, kjer se ne spajati dve železnici, kakor v Št. Petru. — Še nekaj: V ves ta promet — katerega je zdaj baje do 20 vagonov — se vpira kakih pet obupajočih delavskih moči, dočim bi jih bilo tudi dvajset premalo. In delavcev je dobiti sedaj po nizki ceni. Čudno, zares čudno, da so v nas take razmere! Naj se slavno vodstvo že enkrat gane vendar in kaj stori v označenem pogledu! Za škodo pa tudi ne bo, če bi nam dali tu sem nekoliko bolj uljudnih uradnikov, nego je zlasti jeden sedanjih. Kraševci izhajamo prav lahko tudi brez rujavih klešč, saj imamo itak polno družih nadlog.

Jeden prizadetih.

Nesrečna Greta! Kakor nekak zakleti kraj, kateremu ni rešitve, tako se nam predstavlja ta del našega predmestja, ki se imenuje: Greta! Nekdaj smo imeli v Kjadinu in Rocolu največ prodanih duš, danes smo tam mnogo na boljem. Ali je že tako, da med pšenico mora biti ljulike, zato se »cikorija« ohrani sedaj na Greti in deloma v Rojanu!!

Zasluge na umetnem vzdrževanju tega rodu prodanih duš, ki se po skupnem označenju imenujejo: »Cikorija«, ima v prvi vrsti naše židovsko irredentarstvo, v drugi pa znani gospod v Rojanu in njega izvrševalni organ, znani »zborovodja«.

Sree se trga človeku, ko opazuje tiste zgubljene mladeniče, rojene v okolici, katerih stariši so prišli pa po veliki večini iz slovenskih delov Primorja, Kranjske itd. Ta nesrečna bitja znajo prav dobro svoj materini jezik, ali govore ga le v največji sili, drugače pa le v blaženi italijanščini! Ko pa so se nekoliko opilili, tedaj pa ometajo z navadnimi lahonskimi kletvami, med katere mešajo sem tertia tudi kako slovensko besedo!

»Ščavi« kar padajo od teh junakov, tako, da bi človek, ne poznajoč razmer, mislil, da morajo biti to sami kalabreži najdišče vode!!!

Kakor v Kalabriji »Maffia«, tako tudi ti junaki imponirajo vsem in vsakomur, tako, da jih podpira in drži žnjimi marsikdo, ako ne aktivno pa vsaj pasivno, le radi tega, da — ima mir!!

Na Greti imamo tudi nekaj naših možakov, ki pa nimajo toliko moči, da bi se postavili po robu tem prodancem!

Nadejam se, ako se vsi oprinemo dela, ako se vsi postavimo složno v boj proti izdajalemsvojeja naroda, da jih izpametimo, a znana gospoda et comp. pa pošljemo v Afriko — Angležem na pomoč.

K—s.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« bo imelo dne 6. prih. meseca, na sv. Treh kraljev dan, svoj redni občni zbor, in sicer v novi telo-

vadnici na »zelenem hribu«, ob 2. uri popoldne. Dnevni red: Nagovor staroste, poročili tajnika in blagajnika, prememba pravil, služajnosti, volitev novega odbora. Ako tega dne občni zbor slučajno ne bi bil sklepčen, vršil se bo vnovič in ob isti uri takoj naslednjega dne, v nedeljo 7. januarja l. 1900.

Oni kolaši. ki so na dan sv. Štefana namenjeni v Nabrežino, oziroma v sv. Križ, naj se zberejo v gostilni gospoda Vodopivec v ulici Ghiga in sicer točno o poludne. Odhod z vlakom južne železnice, ki odhaja o poludne in 45 minut.

Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z omejenim poroštvom, Via S. Francesco št. 2, I. nadstropje, je dosegla dne 22. t. m. 2 milijona prometa. Lansko leto je imela dne 27. novembra 1 milijon, letos pa se je promet povzdignil tolikanj, da lahko rečemo: podvojil. Ako bi bil ta naš zavod malo bolj znan tudi oim slojem tržaških Slovencev, ki svoje prihranjene novce še vedno nosijo v tuje zavode, ako bi se tržaški Slovenci sploh držali reka: Svoji k svojim! smeli bi upati, da »Tržaška posojilnica in hranilnica« postane največji slovanski zavod na jugu. Torej na delo! Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača!

Božič in poslovanje v prodajalnicah. Ker pade jutranji božični večer na nedeljo, bodo tega dne pekarnice, sladničarne, mesnice, prodajalnice suhega mesa, mlekarne in brivnice odprte kakor o delavnih dneh. Prodajalnice jestvin in vse druge štacune bodo odprte od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Šaljivcem v album. Za novo leto je navada, da ljudje pošiljajo prijateljem in znancem raznovrstna voščila. Po mestih je navada, recimo, grda navada, da pošiljajo vsakovrstnih šaljivih (mnogokrat tudi žaljivih) dopisnic, ki večkrat delajo škodo onemu, ki je tako »srečen«, da je prejel tak dokaz — prijateljstva. Ta šaljiva ali žaljiva »voščila« so vsa delo Nemcev in Lahov, ker v slovenskem jeziku ne poznamo še take »šale«. Koliko novcev potrosijo samo v Trstu za take otročarije?! Bi-li ne bilo bolje, ako se že hoče, da bi pošiljali čisto navadna voščila, in da bi one svote, ki jih dajejo tujem za žaljive dopisnice, obrnili raje za katerosibodi narodno potrebo?!

Želē vsem našim vesele praznike in srečno novo leto, se beležim vsikdar narodni

N. N.

Redni občni zbor »Naše straže«, ki se je imel vršiti v Trstu dne 30. decembra t. l., kakor je bile naznanjeno, se bo vršil še le meseca januarja prihodnjega leta, ker so se pojavili nepričakovani zadržki. Načelnistvo »Naše Straže«.

Modelov za Prešernov spomenik je dospelo, kakor poroča »Slov. Narod«, sedmero. Imena umetnikov nam seveda še niso znana, ker se kuverti še niso odprli, dokler se ne skliče jury. Z obžalovanjem pa smo izvedeli, da so bili trije modeli tako površno pospravljeni v zabojih, da so se na poti poškodovali. Povedalo se nam je pa, da se fragmenti dajo sestaviti, tako, da ne bo več škode. Jury bo imela sejo že te dni in se potem razstavijo osnutki v »Mestnem domu«.

Za »Božičnice« so nadalje darovali: g. Andrej Žbona 3 gld., g. Kristijan Dejak 10 gld., g. Janko Knaus 5 gld., Milka in Ivan 10 gld., g. Josip Turk 2 gld., srbski konzul 3 gld., g. Dr. Mandić 2 gld. 85 nvč., g. Vittoris 5 gld., g. Natalija Truden 5 K, g. Linči Truden 5 K, g. Jovo Covacevich 10 gld., č. g. Julij Warty 2 gld., g. Ginko Candolini 1 gld., g. Vekoslava Dollenz 2 gld., g. Ana Pertot 1 gld., g. Josip Gorup z Reke 50 gld., g. Fran Kalister 40 gld., g. Albertini 6 p. nogovje, g. Bald. Mimbelli 25 gld., g. Gjuro Vučković 2 gld. Vsem cenj. darovalcem presrečna hvala.

Olajšava o oddajanju poštinih zavitkov. C. kr. poštno in brzojavno ravnanstvo nam javlja: C. kr. trgovinsko ministerstvo je v svrhu olajšanja oddajanja poštinih zavitkov dopustilo, da se oim pošiljalcem, ki oddajajo na pošto redno po več poštinih zavitkov (najmanj 15 ob enem) dovoli, da še pred izročbo zavitkov sami izvrše nekatere priredbe, ki se sedaj izvršujejo na pošti ali povodom oddaje ali pozneje, in vsled katerih se odpremljanje pošiljatev znatno zakasnuje. Ta opravila so: a) Tehtanje zavitkov in zaznamba teže na zavitkih in poštinih spremnicah; b) previdenje zavitkov s tako-

zvanimi «oddajnimi pilepkami»; c) uknjižba zavirkov v posebne poštne-oddajne knjige, katere poštna uprava brezplačno izroča stranki. S tem postopanjem se odpravljajo strank na oddajališčih zdatno povpreši in doseže, da bodo pošiljatelj nemudoma s prvo priložnostjo odpremljene, kar se sedaj ne more vselej zgoditi, posebno če so bile pošiljatelj prepozno na pošto oddane.

Na omenjenih oddajnih pilepkah, katere bodo stranke dobivale tudi brezplačno, nahaja se, razun imena prejemnega poštnega urada in tekočega števila, tudi za vsako stranko različna ločilna črka.

Strankam je dovoljeno, da z štampljo označujejo svojo tvrdko in svoje stanovanje.

Vknjiževanja v poštne-oddajne knjige se imajo s pomočjo indigo-papirja izvršiti tako, da se vsakokrat napravita dva odtiska. Jeden ostane v knjigi kakor dokazilo oddaje, a drugega prevzame poštni uradnik na oddajališču. Poštino sme stranka izračunati in vpisati v dotično rubriko oddajne knjige. Ako stranka tega ne zna, izračuni in vknjiži poštni uradnik. Indigo-papir si ima preskrbeti stranka sama.

O oddaji se bo pregledovalo po slučajnem izboru, ali so po odpošiljalcu zaznamovane težnje postavke točne, ter se bo tudi strogo gledalo na to, da odpošiljalec natanjko izpolnjuje vse dolžnosti, ki ga vežejo v tem pogledu.

Strankam, ki ne bodo izvrševale točno svojih dolžnosti, in posebno onim, katere bi zasačili, da v knjigo vpisujejo napačne poštne ali zaznamujejo napačno težo, se po ponovnem brezuspešnem ukoru brezpogojno odtegne pravica, posluževati se popisane načina oddaje poštnih zavirkov.

Onim strankam, ki na popisani način želé oddajati na pošto svoje poštne zavirke, obrniti se je v to svrhu do predstojništva prejemnega poštnega urada, kjer dobé tudi natančna zadevna pojasnila.

C. kr. poštne in brzojavno ravnateljstvo, ki rešuje zadevne prošnje, določuje tudi dan, s katerim ima dotična stranka pričeti upoštevati svoje poštne zavirke na zgoraj opisani način.

Električno gledališče. Gospod Kautsky nas prosi, da javimo našim čitateljem, da bo dne 25. t. m. predstavljal v prostorih konsumnega društva v Rojani, a dne 26. t. m. v «Narodnem domu» v Barkovljah. Priporočamo onim, ki se zanimajo za novodobni napredek, da si ogledajo te zanimive in podučne predstave.

Koroške novice. Nove razglednice «Narodne šole» v sv. Rupertu pri Velikovem so ravno kar izšle. Izdelal jih je jako lepo fotograf Jerkič v Gorici. Dobivajo se v «Narodni šoli» velikovski in stane 4 novce.

— Mlekarnice soujejo v Šmilhelu nad Pliberkom in v St. Jakobu v Rožu. Dobro!

— Cesar ni potrdil zakona o preuredbi poselskega reda, kakor ga je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju.

— Na južnem kolodvoru v Beljaku so našli dne 6. t. m. ustreljenega Jož. Hell-a iz Trga. Zraven njega so našli nov samokres. Ne ve se, ali se je Hell umoril sam, ali ga je kdo napadel.

— Dne 3. t. m. je v Beljaku 20 letni krojač P. Sturm skočil z dravskega mosta v Dravo. Hotel se je sam usmrtiti. A voda se mu je zdela brzkone premrzla. Splaval je na breg ter se je sam rešil.

— V Volsberku se je obesil nek huzar. Zakaj, ni znano.

— V Beljaku se je obesil 42-letni hlapec J. Melher zaradi «nesrečne ljubezni».

Varujte se agentov za izseljevanje! — «Triester Tagblatt» svari pred agenti za izseljevanje: Silvijem Nodari v Vidmu in Karolom Pirelli v Trstu, ulica dell'Arsenale št. 2. Poslednji si je dal od dalmatinskih izseljencev, namenjenih v Ameriko, izplačati predplačila za vožnjo po morju in po kopnem, a med potjo so njegovi agenti pod raznimi pretvezami zahtevali še znova več zneske, a v Ameriki jim dotični družabnik Pirellijev ni hotel poskrbeti vožnih listkov ter so jih ameriške oblasti, ko so bili brez vseh sredstev, morale izročiti našemu tamošnjemu konzulatu.

Mladi tatovi. V trgovini s papirjem tvrdke Stockel v ulici S. Antonio so zasačili včeraj dva 10 do 12-letna dečka, ko sta ukradla papirja za pisma v vrednosti 2 gld. ter ju izročili redarstvu.

Kap je zadela včeraj v jutro tukajšnjega učitelja godbe in lastnika šole za godbo, Petra

Zorzettija, v njegovem stanovanju v ulici Aequedotto št. 28. Ko je prihitel zdravnik z rešilne postaje, je bil starček — bilo mu je 70 let — že mrtev.

Požar. V ulici Rosseti je nastal sinoči na Murgovem posestvu požar v hišici, kjer so imeli shranjeno seno. Ko so prihiteli gasilci, se je bila streha že udrla. Po štiriurnem napornem delu so ugasili požar. Pravijo, da je nastal ogenj vsled tega, ker je nekdo vrgel žarečo smotko v stran. Škoda znaša nekoliko stotakov.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 27. decembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Gelsi št. 8, železna blagajnica; Opčina št. 140, 1 presič; v ulici Madonnina št. 13, hišna oprava in orožje; ob 12. uri: v ulici Cucherna št. 1, hišna oprava.

Čitateljem. Prihodnje izdanje «Edinosti» izide v sredo predpoludne ob uri, navadni po praznikih. Vesele praznike vsem!

Zopet napredek. V korist družbe «sv. Cirila in Metoda» imamo že: vžigalice, milo, kavo, svinčnike, katero so založili različni zalagatelji. Od teh zalagateljev je prejel družba že več stotakov. Sedaj pa je založil narodni trgovec g. Ivan Drufovka v Gorici še voščilo «Družbe sv. Cirila in Metoda», in je upati, da bo družbi tudi to podjetje v korist. Voščilo (biks) je vsakemu neizogibno potreben predmet in zato toplo priporočamo rojakom, da kupijo le to voščilo, kedar ga potrebuje, kajti v prvi vrsti podpirajo s tem narodno trgovino in v drugi vrsti pa družbo sv. Cirila in Metoda, ki je v sedanjih razmerah velikanske važnosti in radi tega vredna vsestranske podpore.

3 tem hočemo pokazati, da nas zanima narodna trgovina in ob enem prepotrebna družba.

Različne vesti.

Kdaj prične novo stoletje? Kolikor bolj se bliža novo leto, toliko večkrat se pojavlja vprašanje: kdaj prične novi vek? Ali leta 1900, ali leta 1901? Na prvi hip se zdi stvar jasna. K desetorici jabolk spada tudi deseto jabolko in k stoletju tudi leto 100, torej je leto 1900 še zadnji del 19. stoletja. Nekaterniki so res tega menenja ter bodo začetek 20. veka obhajali še-le 1. januarja 1901. Z zgodovinskega stališča pa ima stvar vse drugo lice. Karol Veliki je namreč leto 800. proglasil kakor začetek devetega stoletja in tako je odsilil, z malimi izjemami, ostala navada začenjati novi vek s tistim letom, v katerega številu se prvič pojavlja nova stotina. Rešitev se vrti okoli vprašanja, kdaj je bil rojen Kristus, od čegar rojstva smo začeli šteti novo dobo: ali v letu 1. ali pa v letu 0. Ako v letu prvem, kar je vsekako naravnost, oziroma 8 dni pred začetkom 1. leta, potem spada leto 100. k prvemu, oziroma leto 1900 še k staremu devetnajstemu stoletju. Pa, kakor smo že omenili, zgodovinska navada je predrugajša položaj. Nemški zvezni svet je celó v javni seji sklenil, da je prihodnji prvi januar oficijelno smatrati začetkom 20. stoletja. In Nemški cesar Viljem II., ki ima, kakor opaža hudomušno «Agr. Tagblatt», za to priliko gotovo pripravljenih zopet nekoliko svojih «slavnih» govorov, noče čakati z njimi do leta 1901., ampak hoče presenetiti svet z umotvori svoje govorniške nadarjenosti že 1. januarja 1900. Niti na jutro novega leta noče počakati, ampak ukazal je, da mu pridejo dostojanstveniki častit blaz — o polnnoči. Ker bo na vsprejemu navzoča tudi cesarica, morajo se predstaviti o tej uri tudi dvorne dame in soproge diplomatov, kar jim menda ne bo posebno všeč.

Tudi papež je ukazal, da je začetek novega veka s polnnočno službo božjo praznovati dne 1. januarja 1900, a da se ima ta svečanost ponoviti prihodnje leto za tiste, ki bodo še-le s 1. januarjem 1901 obhajali zoro novega veka.

Vojna v južni Afriki in dolgovi princa Waleskega. «Deutsche Tageszeitung» piše: Prince Waleski je zahazardiral ogromne svote. Upniki njegovi so tisti možje visoke finance, ki so uprav izsilili vojno v južni Afriki. Ker so se nadejali, da Angležka zasede zlato rudokope Boereev, so dovolili sinu angleške kraljice odloga, pod pogojem, da bo vojna! — Ako je res tako, pa ta vojna že ni več frivolna, ampak vse kaj drugega. Izborna se je torej sponesel instinkt narodov, ki so se

malo ne brez izjeme, z svojimi simpatijami postavili na stran Burrov!

Priseljevanje v Ameriko. Od 30. junija lanskega leta leta do iste dobe t. l. se je priselilo iz Evrope v Ameriko 246.845 oseb proti 178.748 osebam leta 1897/98. Razmeroma največ dolecev je bilo — to se ume že ob sebi — iz Italije, namreč 67.489, dočim jih je bilo prošlega leta iz iste dežele 56.641.

Volkovi na južnem Ogerskem so postal, vsled hude zime velika nadloga. Kakor javljajo iz Budimpešte, so na glavni cesti pri Lugošu volkovi naskočili nekega kmeta ter ga požrli.

Na sveti večer.

(Spisal Vrhovski.)

Hitela je proti domu. Pa ne morda zato, da da bi prišla prej, ampak hitela je le, da bi se prej skrila ostri burji in hudemu mrazu. Ko je postarana ženica dospela na svoje stanovanje, se je baš mračilo.

Hitela? Kaj bi hitela, saj je ni nič vleklo, nič vabilo domov in tudi je ni nič skrbelo, marveč so jo doma le mučili spomini minolih dni.

Bil je sveti večer. Oni sveti trenotki, ko se raduje in veseli vsakdo, ko se od veselja sree dviga vsakomur, ko se čutila vsakogar spenjajo z nekim notranjim hrepenjenjem tja gori v višine, od koder doni: «Slava bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!»

Po skromni večerji, ki si jo je napravila, je sela starka na ognjišče. Bila je sama. Pred petimi leti ni bivala tako osamljena v tej revni koči, ampak v eni najljepših vaških hiš ob cesti.

Ne dolga doba petih let, a kolika sprememba. Kakó prisrčno se je radovala takrat mej svojimi! Bil je božični večer. Okolu ognja so sedeli nje soprog, štirinajstletna hčerka, dva starejša sinova in ona. Danes pa je sama! Kako drugače je bilo takrat. Veselo se je razgovarjala z veselo družino svojo; velik ogenj je plapolal na ognjišču, obširna kuhinja je bila razsvetljena in ob enajsti zvečer se je veselo glasila božičnica: «Poglejte, čudo se godi, kaj mora nek' to biti...» A danes?

Danes je sama, v drugem stanovanju. V mali kočici brli mračna oljnata leščerba, da je komaj razločevati črne, okajene zidove. Na ognjišču tli malo žerjavice, ob kateri si reva komaj ogreva svoje mršave ude, a mesto veselega petja je čuti danes le močno butanje divje, silne burje, kakor bi hotela odpreti in streti itak že gnila, stara vrata.

Ob misli na prejšnje dobe in minole božične večere se je starki ulila po razoranem in nagnanem lieu — solza britkih spominov.

Huda, dolgo trajajoča bolezen je vzela starki moža in hčerko, a vrhu vsega tudi lep del premoženja. Lepo hišo pa ji je uničil požar.

Ostala je z dvema sinoma brez strehe. Starejši sin je moral v vojake. Bil je priden mladenič, ki je svojo mater ljubil nad vse. Sree mu je trgalo in jokal je, ko je zapuščal svojo mater, sledé pozivu na vršenje vojaške dolžnosti.

«Kdo bo skrbel za ubogo mater? Kdo jej bo prinašal potrebnega živeža?» — mislil je dobri mladenič in sree se mu je trgalo ob pogledu na ubogo in vendar toli ljubljeno mater. Ali spomnil se je milosti Božje, ki gotovo ne zapusti tudi njegove matere in laglje mu je bilo pri sreč.

Pa, saj je imela dva sina, in če je moral eden v vojake, bo že drugi skrbel za njo —

Da, res je imela dva sina. In vendar je imela jednega samega. Starejšega sinu namreč ni bilo doma. Že tri leta so minola, odkar ga ni videla, tri polna leta. Pa ni bil v vojaki, Bog ve, kje je bil! Oh, kolikokrat se ga je spominjala. Kaj bi dala, ako bi ga mogla videti, ga objeti. Kolika tolažba bi bila to zanj! In tako je ostala sama.

Po strmi cesti, ki vodi iz mesta, je korakal brzih korakov mož, oblečen v obnošen jopič. Okolo vratu pa je imel zavito dolgo ruto. Glavo mu je pokrivala mala črna čepica. Bil je velike postave, črnih brk in kratke brade.

Čim bližje je prihajal, tem bolj vznemirjen je bil. Kakor da ga prešinja nekov strah. A ko je stal pred vrati, je zgubil ves pogum; tresel se je tako, da ni mogel odpreti vrat.

Stal je pred vratmi stanovanja svoje matere. Kaj mu poreče? Kako se opraviči pred njo? In če bo zahtevala, da naj ostane pri njej, bo je-li mogel povedati? Zgubljeno življenje. Koliko kazni so mu že prisodili, koliko dni je že prestal po ječah, a danes zopet ga je imela policija zapreti, danes zopet bi bil moral v ječo. Na ta sveti večer v ječo! Grozno je trpel ob tej misli. Zato je hotel ubežati in se skriti in pribežal je v materino zavetišče.

Že tolikokrat je bil obsojen in zaprt radi različnih pregreškov. Nikoli se ni sramoval, nikoli se ni bal. Danes pa ga je premagalo, danes so se mu vzbudila čutila v sreči. Kes se je polastil njegovega srca, vest ga je pekla. Danes mu je stopilo pred oči vse nesrečno življenje njegovo, a danes se mu je oživel tudi spomin na nekdanje življenje v hiši svoje matere. Spominjal se je nje, ki ga je v svoji neizmerni ljubezni vedno svarila in učila, spomnil se je njenih solz, ki jih je pretočila radi njega. Danes se le je proklinjal svoje prijatelje in zapeljivce, gnjus do njih je plapolal v njegovem sreči! In ko bi jih imel pred seboj, popal bi jih vse skupaj, pahnil od sebe in jih zarotil, naj se mu ne približajo nikdar več! Ti trenotki premišljevanja in kesa so dozoreli v njem sklep za popoljšanje. Hotel je na pravo pot; tolažil se je, da ni še vse zgubljeno. Moralno ojačen po takem sklepu, je odprl vrata in vstopil v kočico svoje nesrečne matere.

Starka se je haš jela pripravljati, da pojde k počitku. Začela je zgrebati pepel na kup — kar so se odprla vrata.

Ne treba praviti, kako se je hudo prestrašila, zazrša v kočo stopivšega človeka. Ker je bila razsvetljena slaba, ga ni spoznala takoj. Pridvignila je leščerbo in iz ust prišleca se je izvil vsklik: »Jaz sem, mati! — V prvi hip je bila kakor okamenela, tako so jo prevladala čustva. Potem pa se je vrgla v naročje sinu šepetaje strastno: »Ti moj Janko, moj sin!« — Očitala mu ni ničesar, le jokala je, naslonjena na njegovih prsih! Ni žal-besede ni bilo iz njenih ust radi spridenega življenja njegovega. »Nisem vreden da me imenujete sina, nisem vreden, da se me dotaknete, ne, ne, nisem vreden! Tat sem! Razbojnik!« — Pokleknil je pred njo, si zakril obraz in solza za solzo je tekla po njegovem, od strasti in burnega življenja razoranem licu, to je bila solza kesa in pokore.

Povedal jej je — vse. Razkril jej je vse grešno življenje svoje. Povedal jej je, da je ubežal neizprosni roki pravice, ki ga išče in zasleduje, povedal je materi, da je pribežal v njeno zavetje. Potem je dostavil: »Mati, sedaj, ko sem vam vse povedal, ali me še smatrate vrednim, da bi mi pogledala v lice, v obraz? Ali me boste še imenovala svojega sina? Ali pa me pahnete od sebe, nevrednega človeka?!«

Pa materino sree je že davno odpustilo — vse, vse. Ni besedice ni črhnila, le pritislila ga je še tesneje na svoje sree. Tak je bil odgovor ljubečega srca materinega. In ko se je sin izvil iz objema materinega, je dejal:

»Mati, prisezam vam v imenu kesanja, ki me žge v duši, da se povrnem v vaše naročje, da spremenim življenje, da se spokorim, da bom vreden zopet vašega imena in vaše ljubezni.«

To je bil balzam v bolno sree njeno. Solze so ji z nova zalile obraz. Srčni objem in gorki poljubi so svedočili sinu, da je odpustila.

»Sedaj pa odidem z lahkim sree; nočem da bi me lovili. Po prestani kazni se povrnem k vam, o mati. Prestati moram še enoletno kazen; dolgo bo to trajalo, ali vaše odpuščenje, o mati, mi bo v oporo, da prestanem še to; čez leto dni se združiva zopet v objemu, ki bo tem priskrbnejši, tem ljubeznivejši.«

Objel jo je še enkrat, zaklical jej »z Bogom« in zbežal je iz koče — — — prerojen.

Ko je sin odšel, je starka pogledala krog sebe; zdelo se ji je, da sanja. »Teško preživim leto dni«, rekla je sama z seboj.

Drugo leto na sveti božični večer je tekla nekdo iz mesta, hitel je na vso sapo proti koči, hrepenel in kopernel je, da vidi, da objame, da poljubi svojo mater. Dospevši do vrat koče, je hote

odpreti iste, a ni mogel. Klical je in razbijal po vratih, a zastoj.

»Koga kličete, česa želite«, prашala ga je mimo idoča žena.

»Kličem svojo mater, ki biva v tej koči«.

»Ono starko?«

»Da«.

»Ubogi mož, ne ustrašite se: vaše matere ni več med živimi...«

Kri mu je zastala. Okamenel je. Jezik mu je onemil. Kakor da mu je kdo nož porinil v sree. Ni mogel jokati. In kako rad bi bil jokal. Solze bi mu hladile grozni ogenj, ki ga je žgal v prsih. To stanje otrplosti je trajalo dlje časa. Potem pa mu je prišlo kakor olehčanje. Utrnila se mu je solza in ustnica je molila: Zgodila se je božja volja, ki mi je naložila še to pokoro za moje grehe... Večni Bog podeli jej nebeško plačilo za vse trpljenje, ki ga je prestala na tej zemlji — radi mene!

In zgubil se je v temi — nov človek.

Korak naprej.

(Dopis.)

Vsemožna Nemčija namerava podvojiti svojo mornarico, da bo o bližajočih se velikih dogodkih prihodnjega stoletja pripravljena, ko časa zob gotovo razjé nekaj starodavnih držav. Nemčija utrjuje tudi svoja svetovna tržišča, a mi — naša ljuba Avstrija? Kaj? — No, tudi Avstrija utrjuje — pa ne svetovnih, marveč domača — bojišča med narodi, da nas kulturni boj in boj za obstanek XX. stoletja najde še veliko bolj za drugimi državami nego je trdil Napoleon, rekši: da smo vedno prepozni za eno leto, za eno zdravo misel in za eno izgubljeno vojno. Mi Avstriji bomo zadaj za vse izgubljene vojne, brez vsakršne misli in za vselej. Saj smo zadovoljni, da si moremo gojiti drago zabavo domačega preklanja za pravice, katere bi morali že po naravnem zakonu, brez pomisleka priznati vsakemu narodu. Narodnostni boj v vseh mogočih fazah nam ponuja tega športa v polnih požirkih, a ga ponuja tudi našim mogočnim sosedom, ki vsled tega tudi ne morejo tako napredovati v splošni kulturi kakor bi želeli.

Seveda ima vsaki narod poleg svoje gotove smotre, ki večinoma vodijo tja, kjer nehuje vsakoršen narodnostni in jezikovni boj. Najnaprednejši in najhujši Nemci stremijo za tem, da jih vodijo vsa pota njihove politike v — Berlin, Lahom vodijo pota v Rim, Madjari ustvarjajo ob tostranskem razporu v potu svojega obraza svoj globus. Čehi itak teže po samostojnosti in Poljaki tudi vidijo smoter svoje oportunističke politike v nekdanji mogočni Poljski, Hrvatje v zjedineni trojedni kraljevini — morda v zvezi s Slovenci — v bodoči Jugoslaviji. Do tu politično stremljenje.

A če se narodnostni boj za Avstrijo vendar poleže, — in poleži se mora v najskrajnejšem času; na to kažejo nedvomna znamenja v državnem zboru — kam potem?

Slovenci, že od nekdanj kaznovani z največjim slovanskim podedovanim grehom: neslogo, smo tudi zadovoljni s tem, da moremo na vseh koncih in krajih gojiti domači prepir — prepir za načela, ali za sovražna načela; tega pa ne pomisli nikdo, da nas bodoče stoletje najde v borbi za obči napredek med drugimi narodi tam, kjer nas je našlo leta 1848. v borbi za politične pravice. Otroci, samo otroci, tudi gledé splošno narodnega, svetovnega napredka.

Nekaj se kaže sieer na obzorju: trgovska društva, gospodarska zveza, kmetijske družbe, konsumna društva, posojilnice in hranilnice, a kaj, ko pri nas na Kranjskem jedna stranka ne zaupa drugi, ko jedna ubija delo druge? Ko jedna zida s težavo, druga lahkomišelnost podira. — Na umetniškem, tudi odločno slovstvenem polju bo kmalu tako, da ne bo zdaj-le nič več res. Ne: kako in kaj? Kdo? — to je prvo vprašanje. Nazori jedne politične stranke so drugi stranki absolutno neresnica; pristaši jedne stranke — pa bi bili velezaslužni možje — so nasprotniku prave ničle. Javno mnenje je še tam, da bomo jedli poslej z liberalnimi ali klerikalnimi žlicami in pili iz liberalnih ali klerikalnih kupic, vse se že vrši v znamenju klerikalizma-liberalizma. Kdor se drži srednje poti, je le obžalova-

vanja vredna eksistenca, ker ni ne mlačen ne gorak....

In vendar je tako lepo polje, kjer bi lahko vsi zidali po svojih močeh, učili narod, navduševali mladino z vzori iz lastne zgodovine. Kje imamo takih zbranih uzorov? Kje je kulturna zgodovina Slovenca? Kje se danes sploh uči slovenska zgodovina? Morda samo na privatnih šolah? — Ali nimamo nič uzorov v borbi za splošni kulturni napredek — ne mislim samo slovstva in politike — tudi v obrti, trgovini in kmetijstvu? Imamo jih, imamo, pa jih ne poznamo. Poznati jih treba, proučiti njihova stremjenja in na podlagi teh podatkov delovati načrte za bodočnost. Zgodovina bodi tudi naša učiteljica! — Tu je še široko polje za vsakogar. — Ko bi le Slovenci vedeli, kako gojijo Čehi svojo domačo zgodovino! Res, da ni naša niti senca češke slave, ali naša je vendar. Kje so slovanski vzgledniki? Seveda mislim popularno pisana dela za narod, ne akademiških tolic. Koliko je slavnih slučajev, ko sta se Slovenec in Hrvat, ramo ob ramo borila proti skupnemu sovražniku? Ali se smemo sramovati, da smo bratje vsi Slovani, da imamo več ali manj skupno kulturo, ako sme Nemec v državnem zboru na Dunaju strašiti, da jih pruske pikethaube pridejo rešiti?!

Zavedajmo se svoje, slovanske kulture in to nadaljujmo!

Naši močnejši sosedje imajo te stvari že urejene: nemška mladina se navdušuje na nemških vzglednikih in z nemško kulturo, italijanska z svojimi vzori in romansko kulturo; le mi Slovani, zlasti Slovenci hodimo k tujeu na posodo. Ali smo res povsod navajeni samo tlačaniti! Zakaj!

Sveta noč.

—n. —k.

Peljala sva se proti Trstu... Sama sva bila v kupéju. Bilo je grozno dolgečas...

»Josip, hočeš, da ti pripovedujem povest, katere se spominjam še izza mlada, da nama ne bo dolgečas.«

»Govori!«

Prižgal sem si cigareto...

»Bila je sveta noč, prav kakor nočoj... tedaj mi je bilo kakih dvanaest let... Mati moja je ležala bolna na trdi postelji v mali podstrešni izbi, in veter, ki je prihajal v sobo skozi razpoke v zidu, ji je stresal bolno telo... Lačna in v mrazu je umirala! Jaz pa sem slonel ob njeni postelji in ji močil vele roke s zolzami. Tedaj pa je pozelela, da bi stal moj oče ob njeni postelji in videl, kako umira žrtev njegovih strastij... Šel sem ga iskat...«

Iskal sem ga na njegovem domu, iskal po kavarnah in gostilnah in ga našel v zakajeni mestni beznici med njegovimi — ljubčami!

Ona pa je umirala doma lakote in žalosti. Stopil sem k njemu ter mu dejal: »Mama je bolna — pojte k nji.«

Umazana njegova ljubica se je zasmejala, ovila svoje roke okoli njegovega vratu in mu dejala: »Ne hodi, ostani pri meni!«

On se je tudi smejal ter mi podal kos kruha, saj sam bil njegov sin!

Zbežal sem in tekal po temnih mestnih ulicah...

Ko pa sem prišel domov, je bila mati že — m r t v a!

Zunaj pa so zvonili zvonovi in ljudje so hiteli v cerkev k polnočnici...

Jaz pa sem klečal ob mrtvi materi in jokal in molil...

Umolknil je... Jaz sem gledal skozi okno. Zunaj je naletaval droben sneg...

Umolknil je...

Ko pa sem se ozrl na prijatelja, videl sem, da ste se mu ukradli v očesa solzi, ki sti spolzeli po lepem obrazu v gosto brado... »To je bila moja najžalostnejša sveta noč, kar sem jih doživel do sedaj.«

»In tvoj oče, kje je sedaj?« sem vprašal prijatelja.

»On? No, njemu se godi dobro in je jeden najuglednejših meščanov v mojem rojstnem mestu, na stara leta je postal svetohlinec.«

Vlak je zažvižgal in obstal čez malo časa.

»Sežana«, je zaklical sprevodnik.

Poslovil sem se od prijatelja, ki se jo peljal v Trst, in izstopil.

Na peronu pa me je čakala moja izvoženka...

Književnost in umetnost.

Gosp. Etbin Kristan je počel izdajati svoje pesmi pod naslovom „Žarki in snežinke“ v malih zvezkih po 20 vinarjev. Do sedaj sta izšla I. in II. zvezek. Krasna Petčijeva pesem „Sanje“, katero si je gospod Kristan izbral v moto, jasno dokazuje, da je glavni moment njegove duše brepenjenje po svobodi; nekatere tendenciozne pesmi njegove pač ne bodo ugajale vsakomu, kar je naravno. A kakor lirik nam je podal nekaj pravih biserov. Tako n. pr. v prvem zvezku „južna noč“ in v drugem „Čital sem pesem tujo“, „Skozi temo moje duše“, i. dr. Radi tega in radi nizke cene posamičnih zvezkov je upati, da se izdanje razproda. Pesmi se naročajo na upravnništvo „Žarkov in snežinke“, poste restante Ljubljana.

Aškera: „Nove poezije“ v Ljubljani 1900. pri pl. Kleinmayru & Ferd. Bambergu. Dični naš pesnik je zopet obogatil našo literaturo z novim zvezkom svojih pesniških del, ki so bila že pač obelodanjena v „Zvonu“. Za našo književnost je gosp. Aškera velikan, ne smelo bi biti torej — kjer le pripuščajo razmere — mej izobraženci nikogar, ki si ne nabavi njegovih del.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 23. „Wiener Zeitung“ objavlja v neuradnem delu nastopno: S predsedstvom v ministerskem svetu provizorično poverjeni minister za železnice vitez Wittek je doposlal predsednikoma obeh zbornic od 22. t. m. datovani dopis, s katerim je po najvišem ukazu proglašeno odloženje državnega zbora.

Dunaj 23. Zakonski načrt za odpravo časniškega in koledarskega kolka še ni predložen cesarju v potrjenje. Vsakako pa se to zgodi te dni in bo zakon pravočasno objavljen v uradnem listu dunajskem.

Dunaj 23. Vojni minister srbski, Vuković je umrl nagle smrti v železniškem vozu na povratku iz Francije. Zadel ga je kap.

Dunaj 23. Truplo nenadno — mejpotoma — umrlega vojnega ministra srbskega Vukovičevega je došlo na Dunaj in je odpeljejo od tu v Beligrad.

Gradec 23. Blizo Wildona sta minolo noč dva tovarna vlaka trčila drug ob drugega. Nesreče pa ni bilo druge, le vlaki so imeli zamudo.

Vojna v južni Afriki.

London 23. Reuterjeva pisarna javlja iz Capstadta dne 23. t. m.: Brzjavka iz Masers javlja, da je poveljnik Diederiks padel. Podrobnosti manjkajo še. Ista pisarna javlja iz Modder-Riverja: Boerei raztezajo obe krili svoji okolo angleškega tabora. Angleži so izpustili privezan balon, da se je obvestil o poziciji levega krila Boereev.

Zahvala.

Iz dna od srea svojega se zahvaljujem podpisana vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se me spominjali ob prerani smrti mojega ljubega in nepozabnega soproga

Mihaela Baucona

bodisi z venci, bodisi z izraženim sožaljem, bodisi s svojo udeležbo na spremljevanju k večnemu počitku.

Posebno pa se zahvaljujem gg. Josipu Tempesta in Alojziju Kodriču, ki sta z veliko požrtvovalnostjo v teku bolezni ga tolažila in mu stregla ter blagodejno in tolažilno uplivala na moje potro sree.

Srečna hvala, Bog plati!

TRST, dne 22. decembra 1899.

Terezija Baucon,
roj. Kumar.

Javna zahvala.

Podpisanemu je čast zahvaliti se blag. gospodu D. ru Josipu Martinisu, zdravniku v Trstu, kateri me je po 10-letnem bolehanju na nogah, v malo časa njegove zdravniške pomoči, popolnoma ozdravil od te bolezni.

O tej priliki priporočam tega gospoda zdravnika slavnemu slovenskemu občinstvu kadar potrebuje zdravniške pomoči; hkratu moram častiti slavnemu Delavskemu podpornemu društvu da si je pridobila takega zdravnika.

Škedenj, dne 23. decembra 1896.

Anton Lazar l. r.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v, Budimpešti, VIII Deutschegasse 8.

Dobiva
se povsod!

Najboljše
voščilo (biks) svetá
je Civil-Metodovo voščilo.
Da brez truda hitro najlepši blaz.
Vzdrži usnje mehko.
Kdor hoče obnavl. in trpešno
naj kupje samo Civil-Metodovo voščilo.
Ivan Drufovka v Gorici
Podružnici v Sežani in Komnu.
Zaloga vsakovrstnega usnja.
Ceniki trgovcem zastoj in franko.

Zahtevajte
povsod!

Velika zaloga solidnega pohištva in tapečarij

od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. šte. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario šte. 2.
(žolsko postopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

K imenovanju

e. kr. rezervni častnikoy priporočamo „Zavod za uniformiranje in civilno krojačnico FRAN-A JIRAS-A“ v Trstu, ulica Caserna 9. Cene nizke, postrežba točna in zanesljiva.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajen, po cenah, da se ni bati konkurence.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 3, od 9. - 11. in od 2. - 4.

Priznana najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbe tehnično dovršeni

glasovirji

dobe se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju

Henrihu Bremitz

e. kr. dvornemu zalagatelju.

Trst — Borzni trg številka 9 — Trst

Ilustrirani katalogi na zahtevanje franko.

Mlin na par.

Čast mi je naznaniti vsem gg. trgovcem jestvin, da imam mlin na paro, v katerem meljem vsakovrstne turške moke. Pošiljam moko na dom točno in po najnižji ceni. Sprejemam tudi naročila za mlenje za zasebnike po jako nizki pristojbini.

Za kakovost blaga jamčim.

Pričakuj obilo naročb beležim se udan!

Valentin Skočir

Via Giulia št. 309. (Boschetto).

Za praznike!!

Velik izbor

klobukov od 80 kr. in zimskih

kap od 45 kr. navzgor

priporoča

Marija Fonn v Trstu

Via Pozzo del mare št. 1.

(zraven velikega trga blizu Angelja Davanza).

Konkurenca nemogoča.

D. Zadnik - Trst

Via Nuova št. 28

Trgovina z najboljšim manifakturnim blagom.

Udobiva se najboljša Kotonina bela in rujava za razno možko in žensko perilo. Modereci najnovejšega kroja.

Forštanji v najnovejšem risanju. Pleti (šjali) v raznih modernih barvah. Udobivajo se žepniki in raznovrstna drobnarija spadajoča v krojaško stroko.

Ovratniki in ovratnice nove mode.

Izdelujejo se možke obleke po meri.

Uzorei na deželo se pošiljajo zastoj in blago poštne prosto.

Za mnogobrojen obisk priporoča se udano

D. Zadnik

Ulica Nuova šte. 28.

OGLAS.

Usojamo si naznaniti slav. občinstvu, da smo odpri na **Corso 31**, kjer je bila prej Ceria-va prodaja buteljk,

trajno razstavo

z velikim izborom priprav za kôpanje vseh najnovejših zistemov z dotičnimi pečmi, kakor tudi umivalnikov in elasetov. V ravnostem prostoru se nahaja

velika zaloga LINOLEJA

iz „Prve avstrijske tovarne za linolej“ v Trstu.

Vhod skozi trgovino z železom Corso 33.

V nadeji, da nas naši cenjeni odjemniki počaste s svojim posetom, beležimo veselo poštovanjem

CARL GREINITZ NEFFEN
Corso 33 - Podružnica Trst - Corso 33.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olakati) ter se dobi za predplačilo 1 gl. 80 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštenu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Hauptstrasse N. 84, II. St., Th. 38. 3. Stiege**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako ni mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Šivalnih strojev tovarniška zaloga Ivana Jax-a



v Ljubljani

Dunajska cesta 13.

priporoča svoje pri-
poznano najboljše

šivalne stroje

za domačo porabo
in obrtniške
potrebe

Cenilniki
zastonj
in franko

Zaloga vina F. PETECH

TRST. - Via delle Pošte št. 10.

Istrska in dalmatinska vina iz najslavnejših kleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. Istrsko novo fino 30, boljše 32. Dalmatinsko fino 30. Opello novo fino 32 v vsakej množini v sodčih in buteljkah od litra naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta. Izven mesta franko užitninskega davka. Narobe v zalogi ali s pošto dopisnico.

PRSNÍ PRAH (prah za izvožčke)

(ne kašljaj).

najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zaslišanju, nahodu in drugim kataričnim afekcijam.

Škatljica z navodilom po 30 nov. Dviba se jedino v

lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“

občinska palača, Tr

Zunanje naročbe izvršujejo se pobratno ošto.

„EDINOST“

večerno in zjutranje izdanje
se prodaja, razun v drugih navedenih tobakarnah, tudi
na južnem kolodvoru.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo
dobiva se po 40 nov., 70 nov. in 1 gl. po vseh le-
karnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko
„sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame
previdnostno samo steklenice s to varstveno
znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi,
Elizabetne ulice 5.



Glasbena šola.

Podpisani učitelj glasbe odprl je v ulici Co-
logna št. 2. I. nadstropje (za javnim vrtom) šolo
za poučevanje sledečih predmetov: **teorija, gla-
sovir, petje, vse tamburaške instrumente,
mandolin, vijola, čelo in violon** (contrabas)

Natančneje pojasnila daje podpisani vsaki dan
od 11. do 12. ure predp. v zgoraj imenovanih pro-
storih. Pisma istojta. — Za vspešni in točni pod-
uk jamčim. — Priporočuje se za obilno udeležbo
beležim

Hrabroslav Vogrič

NOVA DROGERIJA DRAGOTIN-A JENULL

v TRSTU. Via Geppa vogal Via Carradori 6.

e preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom.
Priporočam zlasti vse predmete za čiščenje, barvanje in
zbojisanje vina. Specialiteta v zdravilih za govejo živino,
konje, prešice itd., razkužilo proti bubonični kugi, raz-
kužljiva mila in razkužljivi prah za oblažiti zrak v vodnikih,
straniščah, jamah itd.

Za božične praznike suho sadje in zlasti primeske v
prahu ali pa v kosih za klobase, itd.

Vse po nizkih cenah

Ozira se na svoje 26-letno službovanje v drogerijah
v uci Ghega in Benvenuto ter obljublja točno in pošteno
postrežbo se priporočam slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Spoštovanjem

Dragotin Jenull.

Engel-ova juha

iz tovarne za konzerve, olupljen grah in
zimski ječmen (šestovrstnik) v Leoberdorfu
je najboljše in najcenejša hrana. Redilna snov
glasom uradne analize 86 1/2 % ter je vsled
dobrega okusa in priproste hitre priprave ne-
prekosljiva. Prospekti in poskušnje na željo
brezplačno. Važno za javne zavode in kon-
sumna društva. Ugodni pogoji za razprodajalec.
Naročnine: Bureau Wien II/1 Taborstrasse 25.

Jaz Ana Csillag



s svojimi 185 centimetrov
dolgimi Loreley-lasmi, do-
bila sem jih vsled 14-me-
sečne uporabe svoje samo-
iznajdene pomade. To so
najslavnejše avtoritete pri-
znale za jedino sredstvo, ki
ne povzroča izpadanja
las, povspesuje rast istih,
poživlja lasnik, povspesuje
pri gospodih polno močno
rast brk ter daje že po
kratki uporabi lasem na
glavi kakor tudi brkam
naraven lesk ter polnost
in ohrani te pred zgodnjim
osivljenjem do najvišje
starosti.

Cena lončka 1 gl., 2
gl., 3 gl., 5 gl.

Pošiljam po pošti vsak
dan, ako se znesek
naprej pošlje ali pa s
poštnim povzetjem po
vsem svetu iz tovarne,
kamor naj se pošilja
vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj I., Seilergasse 5.

M. AITE.

Trst. Via Nuova, vogal Via S. Lazzaro št. 8. Trst.

Čast mi je javiti sl. občinstvu in cenjenim
odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovst-
nega blaga za jesen in zimo in sicer: **sukno** za
gospe in gospode, **flanelo**, **perkal** za obleko in bluze
v najnovejšem risanju kakor tudi barvan in bel
ter piket za perilo; **maje** vseh vrst od volne al
bombaža, odeje (kovtre) s podvleko ali od volne, **pre-
roge**, **preginjala** itd. itd. Imam v zalogi tudi veli-
ki izbor **drobnarija** krojače, šivilje in modistke. Sprej-
mam naročila za izgotavljanje **oblek** za gospe, ka-
tere izvršim po meri z največjo točnostjo in
natunjenostjo po cenah brez konkurence.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih
trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj.
odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljudne e

M. AITE.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovanska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 %, na
zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
poldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnideršič & Valenčič

v lir. Bistrici

priporoča svoje priznane **izborne testenine**, kot
makarone, **fideline** in **različne vloge za**
na juho v različnih kakovostih.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da
se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin
zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih
izdelujejo.

Spoštovane gospodinje, sezite po teh
pristno domačih testeninah, katere pri nas sedaj še
oni se slastjo zavživajo, ki dosedaj niso hoteli ve-
deti o njih, kajti najine testenine so bolj okusne,
tečne in redilne kakor vsake druge in gotova
sva, da se morajo vsakemu priljubiti, kdor jih le pokusi.

Dobè se v vseh prodajalnicah jestvin ali
povsem zanesljivo so le one, ki se prodajajo v
zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579.—

Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. 28.823.375.—

Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) 343.860.067.—

V letu 1897. izdanih 7468 polic za glavnicu od 67.331.351.91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismeno
vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Išče jo se dobri, zastopniki agentje in potovalci.